

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

3ENDRIJŪ TEISINGUMO TEISMAS
AI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pressi- ja teabeosakond

PRESSITEADE nr 10/06

7. veebruar 2006

Euroopa Kohtu arvamus 1/03

EUROOPA ÜHENDUSEL ON AINUPÄDEVUS SÕLMIDA UUS LUGANO KONVENTSIION

Nii kohtualluvust kui kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevad konventsiooni eeskirjad mõjutavad nende valdkondade suhtes kohaldatavaid ühenduse õigusnorme.

EÜ asutamislepingu artikli 300 kohaselt võivad Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon või liikmesriik saada Euroopa Ühenduste Kohtu **arvamuse** selle kohta, kas kavas olev leping ühenduse ja ühe või mitme kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel on kooskõlas asutamislepingu sätetega.

Brüsseli konventsioon¹ on ühenduse liikmesriikide esimene akt, mis reguleerib siseriiklike kohtute kohtualluvuse konflikte ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades. Seejärel sõlmisid ühenduse liikmesriigid ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) osalisriigid, v.a Liechtenstein, **Lugano konventsiooni**,² et luua omavahel Brüsseli konventsiooniga analoogne süsteem.

Pärast seda, kui jõustus Amsterdami leping, mis andis ühendusele tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas uusi pädevusi, võttis nõukogu vastu **määruse**,³ mis asendas kõikide ühenduse liikmesriikide, v.a Taani,⁴ vahel Brüsseli konventsiooni.

¹ 27. septembril 1968 Brüsselis sõlmitud Brüsseli konventsioon kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32).

² 16. septembril 1988 Luganos allkirjastatud Lugano konventsioon kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT L 319, lk 9).

³ Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1).

Nõukogu andis komisjonile loa alustada läbirääkimisi ühenduse ja EFTA riikide vahel uue konventsiooni (uus Lugano konventsioon) vastuvõtmiseks, et määruse eset ja sisu arvesse võttes asendada Lugano konventsioon. Sellegipoolest otsustas nõukogu esitada Euroopa Kohtule arvamuse taotluse, mis käsitleb ühenduse ainu- või (liikmesriikidega) jagatud pädevust sõlmida uus Lugano konventsioon.

Euroopa Kohus meenutab esmalt põhimõtet, mille kohaselt juhul, kui ühised eeskirjad on vastu võetud, ei ole liikmesriikidel enam õigust võtta kolmandate riikide ees niisuguseid kohustusi, mis neid eeskirju mõjutavad.⁵ Ta täpsustab, et on kohane läbi viia igakülgne ja konkreetne analüüs, et kontrollida, kas ühendusel on pädevus sõlmida rahvusvaheline leping ja kas on tegemist ainupädevusega. Sel eesmärgil tuleb arvesse võtta mitte ainult nii ühenduse eeskirjade kui kavas oleva lepingu sätetega – niivõrd, kuivõrd need on teada – hõlmatud valdkonda, vaid ka nende eeskirjade ja sätete olemust ja sisu, selleks et tagada, et leping ei saa kahjustada ühenduse eeskirjade ühetaolist ja järjekindlat kohaldamist ja nendega kehtestatud süsteemi häireteta toimimist.

Seejärel tõdeb Euroopa Kohus, et **kohtualluvuse konflikti lahendamise eeskirjad**, mis sisalduvad liikmesriikide või ühenduse poolt kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes, kehtestavad tingimata mitte ainult kolmandate riikide, vaid ka liikmesriikide kohtute pädevuse kriteeriumid ning käsitlevad järelikult määrusega reguleeritud küsimusi. Uue Lugano konventsiooni kohtualluvuse eeskirju käsitlevate sätete uurimine näitab, et need **mõjutavad** määruse ühetaolist ja järjepidevat kohaldamist ja sellega kehtestatud süsteemi häireteta toimimist.

Lõpuks järeldab Euroopa Kohus, et kuna määrusega kehtestatakse **kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise** kõikehõlmav ja järjepidev süsteem, siis niisugune leping nagu uus Lugano konventsioon, mis sisaldab kohtualluvusega või kohtuotsuste tunnustamise ja täitmisega seotud sätteid, **võib tõenäoliselt nimetatud süsteemi mõjutada**. See konventsioon sätestab põhimõtte, mille kohaselt tunnustatakse osalisriigis tehtud kohtuotsust teistes osalisriikides, nõudmata ühegi erimenetluse järgimist. Selline põhimõtte mõjutab ühenduse eeskirju, kuna **see laiendab kohtuotsuste ilma erimenetluseta tunnustamise kohaldamisala**. See suurendab niisuguste juhtumite arvu, milles tunnustatakse ühendusse mittekuuluvate riikide kohtuotsuseid, kusjuures nende riikide kohtute pädevus ei tulene määruse kohaldamisest.

Kõikidest eeltoodud asjaoludest järeldub, et **uus Lugano konventsioon mõjutab ühenduse eeskirjade ühetaolist ja järjepidevat kohaldamist** nii selles osas, mis puudutab kohtualluvust, kui ka osas, mis puudutab kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist ning nende eeskirjadega kehtestatud kõikehõlmava süsteemi häireteta toimimist.

⁴ Vastavalt EÜ asutamislepingu lisaks olevale Taani seisukohta käsitlevale protokollile ei kohaldata määrust nr 44/2001 Taani suhtes.

⁵ 31. märtsi 1971. aasta otsus kohtuasjas 22/70: komisjon v. nõukogu, nn AETR-i kohtuotsus (EKL 1971, lk 263).

Sellistel asjaoludel leiab Euroopa Kohus, et **Euroopa Ühendusel on ainupädevus sõlmida uus Lugano konventsioon.**

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kättesaadav kõigis ametlikes keeltes.

Arvamuse täistekst on Euroopa Kohtu veebileheküljel

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=ET&Submit=rechercher&numaff=1/03>

Üldjuhul on arvamuse tekst kättesaadav alates selle kuulutamise päeva kella 12.00-st (Kesk-Euroopa aja järgi).

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler.

Telefon (00352) 4303 3127, faks (00352) 4303 3656